

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Sžsk/5/2017
Identifikačné číslo spisu: 1014201471
Dátum vydania rozhodnutia: 12.12.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Judita Kokolevská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1014201471.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Judity Kokolevskej a členov senátu JUDr. Viery Nevedelovej a Mgr. Viliama Pohančeniča, v právnej veci žalobcu: G. Š., nar. W. bytom U., proti žalovanému: Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, Kutuzovova 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. SEĽUZ-27-24-2/2014-OdSP zo dňa 27. júna 2014, o kasačnej sťažnosti žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 6S/189/2014-113 zo dňa 08. júla 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 6S/189/2014-113 zo dňa 08. júla 2016 z a m i e t a .

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom č. k. 6S/189/2014-113 zo dňa 08.07.2016 podľa § 191 ods. 1 písm. d/ a e/ zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) rozhodnutie žalovaného č. SEĽUZ-27-24-2/2014-OdSP zo dňa 27.06.2014 zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Žalobkyni proti žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania, o výške ktorej rozhodne správny súd po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

2. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že žalovaný napadnutým rozhodnutím č.: SEĽUZ-27-24-2/2014-OdSP zo dňa 27.06.2014 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“) zamietol odvolanie žalobcu proti rozhodnutiu Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia (ďalej len „VÚSZ“) č. p. VÚSZ-454075508154-46/2014 zo dňa 25.02.2014 a prvostupňové správne rozhodnutie potvrdil. Rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu - Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia č. p. VÚSZ-454075508154-46/2014 zo dňa 25.02.2014 žalobcovi nebol priznaný sirotský výsluhový dôchodok.

3. Krajský súd v Bratislave ako súd vecne a miestne príslušný na konanie vo veci (§ 10, § 11 ods. 1 SSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie v rozsahu dôvodov uvedených v žalobe, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo na nariadenom pojednávaní konanom v neprítomnosti riadne predvolaného

(ospravedlneného) žalobcu v súlade s § 114 SSP a dospel k záveru, že rozhodnutie žalovaného je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov a zistenie skutkového stavu bolo nedostačujúce na riadne posúdenie veci. Poukázal na skoršie zrušujúce rozhodnutie krajského súdu v tejto veci (sp. zn. 2S/333/2010 z 19.09.2012), ktorým bol žalovaný viazaný a vznikla mu povinnosť vykonať dokazovanie v otázke povinnosti slob. Š. čakať na veliteľa v danej situácii, pričom vzhľadom na spochybenie výpovede Ing. N., bolo tiež povinnosťou správneho orgánu vykonávať ďalšie dokazovanie aj nad rámec jeho výpovede vzhľadom na skutočnosť, že predchádzajúce správne rozhodnutie bolo pre nedostatočne zistenie skutkového stavu súdom zrušené. Považoval za potrebné vykonať dokazovanie aj v súvislosti s predchádzajúcimi uskutočnenými jazdami na cyperské pobrežie za účelom potápania a zdôraznil, že z ničoho nevyplýva povinnosť slob. Š. vrátiť sa na čas do 15:00 hod. do kasární. Po oboznámení sa s priebehom doplneného dokazovania po vrátení veci súdom skonštatoval, že správne orgány sa nedostatočne venovali otázke, či činnosť otca žalobcu v čase smrteľnej nehody bola činnosťou obvyklou v čase prestávok v službe počas čakania vodičov na veliteľa. V dôsledku pochybenia žalovaného z hľadiska nedostatočne zisteného skutkového stavu pre zodpovedné posúdenie veci, nebolo možné objektívne zodpovedať námietku nesprávneho právneho posúdenia. Krajský súd preto žalovanému uložil doplniť dokazovanie v naznačenom smere, náležite zistiť skutkový stav a vydať riadne odôvodnené rozhodnutie.

4. Proti rozsudku krajského súdu podal žalovaný v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť z dôvodu uvedeného v ust. § 440 ods. 1 písm. g/ SSP, keďže krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia. Navrhol, aby kasačný súd rozhodnutie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Sťažovateľ trval na tom, že plne rešpektoval právny názor a usmernenia na doplnenie dokazovania a skutkový stav veci zistil v najväčšom možnom rozsahu. Namietal, že tripticket je príkazom na jazdu, kde sa zaznamenávajú internými predpismi vyžadované údaje súvisiace s konkrétnou jazdou a nie je možné nimi preukázať, že vodič mohol motorové vozidlo v čase osobného voľna opustiť. Považoval však za preukázané, že šnorchlovanie príp. plávanie alebo potápanie nie sú činnosti, ktoré sú obvyklé v čase prestávok v službe vodičov. Mal za to, že čas od vystúpenia vodiča zo služobného vozidla nie je možné považovať za čas služobný, pretože štátnu službu už nevykonával a ani neplnil žiadne služobné povinnosti. Zdôraznil tiež, že správny orgán môže odôvodnenie svojho rozhodnutia oprieť len o relevantné dôkazy, a nie o hypotetické závery a nepriame závery, na ktoré odkazuje krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku. Trval na tom, že slob. Š.P. v deň smrteľného úrazu nebol povinný na veliteľa čakať a v predmetnom čase nevykonával činnosť obvyklú počas prestávok v práci vodičov v misii na Cypre, vykonával však činnosť obvykle vykonávanú profesionálnymi vojakmi v čase ich osobného voľna.

5. Žalobca sa ku kasačnej sťažnosti žalovaného nevyjadril.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 11 písm. g/ v spojení s § 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach podanej kasačnej sťažnosti žalovaného (§ 453 ods. 1 SSP), kasačnú sťažnosť prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 452 ods. 1 v spojení s ust. § 137 ods. 4 SSP) a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalovaného nie je dôvodná.

7. Najvyšší súd po vyhodnotení dôvodov uvedených v kasačnej sťažnosti vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa v zásade odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov vo veci samej, spolu so správnym poukazom na právnu úpravu vzťahujúcu sa k predmetu konania, uvedených v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Aby pre účastníkov neopakoval známe skutočnosti, na zdôraznenie skutkovej a právnej správnosti záverov krajského súdu, najvyšší súd uvádza.

8. V konaní nebolo sporným, že otec žalobcu, slob. B. Š., utrpel smrteľný úraz dňa 05.10.2008 pri

športovom potápaní (šnorchlovaní), počas jeho vyslania mimo územia Slovenskej republiky vo vojenskej operácii OSN UNFICYP na Cypre.

9. Spornou sa v konaní stala otázka, či tento úraz možno alebo nemožno považovať za služobný, s poukazom na ustanovenie § 29 zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

10. V procese posudzovania zákonnosti napadnutého rozsudku krajského súdu najvyšší súd vychádzal zo skutkových zistení vyplývajúcich z administratívneho spisu, na ktoré poukázal už krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku, z ktorých dôvodov ich neopakuje a len na ne poukazuje.

11. Kasačný súd zdieľa názor krajského súdu, že bolo povinnosťou správneho orgánu vykonať dokazovanie v otázke povinnosti slob. Š. čakať na veliteľa Ing. N., a to nad rámec jeho výpovede. Tak ako krajský súd, kasačný súd tiež považoval za relevantný návrh žalobcu na doplnenie dokazovania zabezpečením tripticketov z predchádzajúcich jásd s poukazom na zistenie, že nebohý otec žalobcu sa zúčastnil s veliteľom takýchto výjazdov viackrát. Krajský súd správne skonštatoval, že tiptickety k týmto jazdám boli spôsobilé preukázať, ako bol odvoz na miesto potápania a späť obvykle vykonávaný, či sa vodič po dopravení veliteľa na pobrežie vracal do kasárni alebo čakal na pobreží a čas čakania by bolo možné kvalifikovať ako prestávku v službe tak, ako to ustálil už Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí z 31.07.2012, sp. zn. 7Sžo/80/2011. Neobstojí argument žalovaného, že iné triptickety sú na preukázanie skutočného stavu nepoužiteľné, lebo v deň smrteľného úrazu mohli byť niektoré okolnosti iné. Tento záver žalovaného je za daných okolností predčasný a ničím nepodložený, nakoľko sa zakladá výlučne na domnienke žalovaného nevychádzajúcej z objektívne zistených skutočností. Práve naopak, oboznámenie sa s týmito dokladmi môže napomôcť k objasneniu, akým spôsobom sa obvykle či štandardne riešila situácia „čakajúcich“ vodičov sprevádzajúcich veliteľa kontingentu v čase jeho osobného voľna a pri realizovaní jeho športovo - rekreačných aktivít.

12. Vzhľadom k doteraz objasnenému skutkovému stavu, logickosť postráda tiež vysvetlenie žalovaného, že vodič mal povinnosť buď uzavrieť jazdný rozkaz alebo sa vrátiť s vozidlom do miesta základne, lebo jeho ďalšou povinnosťou bolo až dovezenie veliteľa späť do základne, a to v kontexte nesporného zistenia, že pred odchodom do Konnos Bay vodič naložil výstroj (pozostávajúcu z trojštvrťového neoprénového odevu, plutiev, masky, okuliarov a šnorchlov pre obe osoby) a vykonal dychovú skúšku na alkohol. Záver, že slob. Š. by mal ako vodič veliteľa kontingentu obsluhujúci služobné motorové vozidlo v služobnej rovnosťate pri type jazdy duty, povinnosť (rozkaz) vrátiť sa na čas do 15:00 hod. do vojenskej základne, však zo súdu predloženého spisového materiálu nijak nevyplýva. Žalovaný tiež neuviedol, z akých dôvodov sa domnieva, že bolo povinnosťou slob. Š. jazdný rozkaz uzavrieť v čase príchodu na cyperské pobrežie a nie až po dovezení veliteľa späť do základne.

13. Krajský súd preto správne konštatoval, že odôvodnenie rozhodnutia žalovaného neposkytuje dostatočný základ na jeho vecné preskúmanie, keď závery ku ktorým správne orgány dospeli na základe svojej zákonom povolenej voľnej úlohy, neboli v rozhodnutí dostatočne presvedčivo odôvodnené predovšetkým čo do povinnosti slob. Š. čakať na veliteľa kontingentu.

14. Krajský súd správne vyhodnotil, že správne orgány sa otázke, či činnosť otca žalobcu v čase smrteľnej nehody bola činnosťou obvyklou v čase prestávok v službe u vodičov čakajúcich na veliteľa, nevenovali dostatočne. Poukázanie žalovaného na opisy funkčnej náplne profesionálnych vojakov vo funkcii starší vodič, kde športovo - rekreačná činnosť zahrnutá nie je, za relevantné nepovažoval ani kasačný súd z rovnakých dôvodov, ktoré uviedol už krajský súd.

15. Žalovaný sa opomenul tiež vysporiadať s námietkou žalobcu, ktorý argumentoval, že úraz jeho otca je potrebné vyhodnotiť ako služobný tiež preto, že tento sa na miesto nehody dostal práve pre výkon služby. Tento argument korešpondoval záveru úrazovej komisie Slovenského kontingentu SLOVCON UNFICYP na Cypre, ktorá bola zriadená ako poradný orgán veliteľa v súlade s ustanoveniami Smerníc Ministerstva obrany SR č. 3 z 08.02.2005. Posudková komisia sociálneho zabezpečenia VÚSZ pritom

neobjasnila dôvody, pre ktoré sa od kvalifikovania úrazu vo vzťahu k uplatňovaným dávkam od názoru svojho poradného orgánu odklonila.

16. Doplnením dokazovania v rozsahu v akom ho uskutočnil žalovaný, nedošlo k odstráneniu tých pochybností, ktoré existovali ohľadom doteraz zisteného skutkového stavu a skutočností rozhodujúcich pre jeho posúdenie. Tieto preto pretrvávajú naďalej, v dôsledku čoho záver správneho orgánu, že žalobca nemá nárok na sirotsky výsluhový dôchodok, lebo neboli splnené podmienky uvedené v § 53 písm. b/ zákona č. 328/2002 Z. z., nie je založený na náležite zistenom skutkovom stave veci vychádzajúcom z predloženého spisového materiálu, nakoľko správny súd nie je súdom skutkovým. Jeho úlohou pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa tretej časti Správneho súdneho poriadku (§§ 177 a nasl. SSP) je posudzovať, či správny orgán príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkom konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi, a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi.

17. V danom prípade správne orgány vo veci nezistili správne skutkový stav a zo skutkových okolností nevyvodili správny právny záver, a preto ich rozhodnutia nie je možné považovať za skutkovo a právne správne. Súd prvého stupňa postupoval v súlade so zákonom, pokiaľ žalobe vyhovel a v súlade s § 191 ods. 1 písm. d/, e/ SSP rozhodnutie žalovaného č. SEL'UZ-27-24-2/2014-OdSP zo dňa 27.06.2014 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

18. Z dôvodov uvedených vyššie, kasačnú námietku, že rozhodnutie krajského súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ SSP), nesúhlasiac so skutkovými a právnymi závermi krajského súdu, kasačný súd vyhodnotil ako nedôvodnú, keď mal v danej veci preukázané, že krajský súd v procese súdneho prieskumu zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného postupoval v súlade s právnou úpravou ustanovenou v druhej a tretej časti Správneho súdneho poriadku, náležite preskúmal zákonnosť rozhodnutia žalovaného a postup mu predchádzajúci v rozsahu žalobných dôvodov a v odôvodnení napadnutého rozsudku sa tiež náležite vysporiadal so zásadnými žalobnými námietkami. Kasačný súd rovnako dospel k záveru, že žalobné námietky žalobcu odôvodňujú zrušenie rozhodnutia žalovaného a vrátenie mu veci na ďalšie konanie. Naopak, kasačné námietky žalovaného proti rozsudku krajského súdu, kasačný súd nevyhodnotil ako majúce vplyv na zákonnosť jeho rozhodnutia.

16. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti kasačný súd kasačnú sťažnosť žalovaného podľa ust. § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

17. O náhrade trov kasačného konania rozhodol najvyšší súd v zmysle § 467 ods. 1 v spojení s § 167 a s § 168 SSP tak, že účastníkom nárok na náhradu trov tohto konania nepriznal, a to z dôvodu, že žalobcovi v tomto konaní trovy nevznikli a ani si ich náhradu neuplatnil a žalovaný bol v tomto konaní neúspešný.

18. Toto rozhodnutie prijal kasačný súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e prípustný.